

Emlékek a Kádár-korszakról

2023 szeptember 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Ami átmenetileg kicsúszott a kezükből, arra ugyanúgy lecsaptak, mint 1956 előtt - Szentesi-Zöldi László nagyszerű írása. Olvassák el!

A minap fiatalok kérdeztek a Kádár-korszakról, hogy jó volt vagy rossz, egyáltalán milyen hangulatban telt, én pedig csak hümmögtem, igyekeztem röviden válaszolni, pedig hosszabban is érdemes felvázolni a saját nézőpontunkat, mivel a „diáktüntetés” tényleg elhiszik, hogy ma diktatúrában élünk, akkor pedig szárnyalt a szabadság.

A Kádár-korszak lényege a falak és a köztudat távolság. Arról szólt, hogy amit létrehoztak ellened, abba beleütköztél vagy sem. Ha nem, akkor vígan élhetted az életedet, beültél a Ladába, összetákolta egy hétvégi házat, és olyan szép helyekre kirándultál, amelyeket garantáltan elértél kétszáz kilométeren belül.

Ha a falaknak rontottál, akkor viszont megégetted magad. Az 1980-as években, amikor felnőttem, nyilván könnyebben lázadhattál volna, mint harminc évvel ezelőtt, de a hatalom 1956-ban megtanulta, hogy a fuldokló embert felesleges fojtogatni. Inkább sorsodra hagytak, persze csak addig, amíg az ellenállásod nem terjedt ki kényes témákra.

Ellenállás klasszikus értelemben tulajdonképpen nem is volt. Mindenki úgy gondolta, hogy a szocializmus még beláthatatlan ideig tartózkodik magyar földön. A kommunisták hosszú évtizedek alatt különféle közösségi praktikákkal elaltatták a társadalmat: senki nem találta különösnek, hogy vörös zászlót lenget május 1-jén, szovjet himnuszt hallgat iskolában, munkahelyi ünnepségen, keresztelők helyett névadózik, ha pedig felível karrierre vágyik, zokszó nélkül belép az MSZMP-be.

A politika – mint olyan – teljes mértékben a fennálló hatalomhoz való kapcsolódást jelentette; akik jobbról vagy balról kritizálták a rendszert, családi körben tették, nem látszottak, nem hallatszottak mások számára.

A szocialista Magyarországon egyébként is mindenki megtanulta gyerekkorában, hogy otthon beszélhetünk bármiről, de abból semmi ne jusson ki, nyíltan ne fogalmazzunk meg közéleti, politikai véleményt, mert abból csak baj lehet. Én ezt nevezném legyőzöttségnek, ha már itt tartunk. Semmiféle szellemi muníció nem sarkallt ellenállásra, egészen a pártállam széthullásáig mindent a kommunisták irányítottak: televíziót, rádiót, sajtót, közösségi alkalmakat.

Ami átmenetileg kicsúszott a kezükből, arra aztán ugyanúgy lecsaptak, mint 1956 előtt. Erről persze az emberek nem tudtak, mert elrejtették előttük a politikai elítélteket éppúgy, mint az egyházakat, az alkoholistákat, a drogosokat, a homoszexuálisokat, a punkokat, mindenkit, akinek a léte valamiért nem illett a szocialista üdvörténetbe. A sunyi hallgatást ma sokan erélynek tartják, pedig pusztán a saját hatalmuk megszilárdítása miatt titkolóztak.

A látványos magára maradottság mindenféle értelemben megnyomorította a Magyar Népköztársaságot. Az ország kilencven százalékának alapvető ismeretei sem lehettek a nyugati világról. Még a peresztrojka időszakában is úgy állt a helyzet, hogy a legtöbben külföldön sem jártak, Nyugaton végképp nem. Néhány földrajzórán bemagolt városnéven, a focijátékokon, kósza írókon kívül a Nyugat azt jelentette számunkra, hogy megállt egy nyugatnémet Mercedes a városközpontban, mi pedig odarohantunk, és az ablakán keresztül nézegettük, mennyi a végsebessége.

Aki nyugati nyelvet tanult, csakis könyvekből, ócska hanganyagokból tájékozódott, és elfordult, hogy középszintre tornáztatta fel magát úgy, hogy él spanyollal vagy franciával soha életében nem beszélt, nem találkozott. Aki írogatott, pontosan tudta, hogy könyve úgy húsz év múlva jelenik meg, ha már ismer alkalmas pártfogót a rendszerből. A munkás a fuszásból és a maszokolásból élt, a taxis és a pincér sokszor panaszokkal telt, pályaelhagyó értelmiségi volt, a paraszttól már réges-régen elvettek mindent, évtizedek óta a téveszben dolgozott az állítólagos közös javakért. Az sem igaz, hogy mindenkihez hozzáváltak egy lakást és autót, nagyon sokan éltek szegényen, nélkülözve, de azzal vigasztalták magukat, hogy Romániában vagy az NDK-ban sokkal rosszabb a helyzet.

A Kádár-korszak valamennyi pozitívuma az elzárttság tényéből származik. Miután nem utazhattunk, nem beszélhettünk, nem tehattunk semmit, mert elvették a szabadságunkat, igyekeztek emberibb állapotokat teremteni, mint az ötvenes években. De ismétlem: nem azért, mert értéknek tartották a komfortérzést, hanem féltek az újabb

1956-tól, megtanulták, hogy nem feszíthetik túl a húrt.

Igen, az emberek m?veltebbek és értelmesebbek voltak akkor, mint ma. Az is igaz, hogy jobban odafigyeltünk egymásra. Ahogyan az is, hogy önállóbban, egészségesebben éltünk, mint a maiak. A szellemi életben, a tudományban, az oktatásban, a m?vészetekben, de akár a sportban sokkal termékenyebb id?szakokat éltünk, mint manapság. Csakhogy ez a tény els?sorban abból fakadt, hogy az emberek jobbára olyan területeken haladtak el?re, amelyeket meghagytak nekik. Semmiféle érdemi összehasonlítást nem tehattünk a Nyugattal, amit valójában nem is ismertünk, ezért begubóztunk a szocialista valóságba. Elfogadtuk és megszoktuk, hogy az egyén nem számít, milyen jó, ha egyformák vagyunk, iskolaköpenyt és konfekcióöltönyt viselünk, valamint hogy valamennyi újság egyszerre hazudik, a híradóban Ipper Pál kommentálja a híreket, Komlós János pedig szocialista humorbonbonokat szór közénk. Nem szerettük, de semmi mással nem szolgáltak a csajkarendszerben. Hát, ezt fogyasztotta, akinek gusztusa volt hozzá.

Aki a szocializmusban született, abban n?tt fel, töltötte el élete jelentékeny részét, betegséget hordozott magában évtizedeken keresztül, és újabb évtizedek kellettek ahhoz, hogy a szervezet kivesse magából a kórokozót. Életem legnagyobb áldásának tartom, hogy húszéves koromra véget ért a magyarországi kommunizmus, és legalább esélyt kaptam arra, hogy szabad emberhez méltó életet élhessek.

Bár a posztkommunizmus 2010-ig sújtott bennünket, és a liberalizmus átvette a bolsevizmus történelmi helyét és szerepét, nem szeretnék újra a hajdani egypártrendszerben, bunkó párttitkárok, szakszervezeti vezet?k, téészelnökök, álpártizánok, munkás?rök, besúgóok, rend?rök és katonatisztek hatalmában élni; nem, tényleg nem, köszönöm...

Tudom és elfogadom, hogy másoknak mást mért a rendszer, de nekem, a családomnak és a hozzánk hasonlók millióinak leginkább állandó hallgatást, ösztönös szembenállást, megvetést, tehetetlenséget, valamint származásom, vallási hovatartozásom, politikai felfogásom miatti háttérbe szorítást.

Hogy is mondta Lakat Károly, a Ferencváros hajdani edz?je? „Magyar, keresztény és fradista vagyok. Ebb?l egy is elég, hogy üldözzenek a hazámban.” Kéretik az efféle vallomásokat is elfogadni, mert ezek a sorsok is hozzátartoznak közös történelmünkhöz.

A „diáktüntet?ket” pedig tisztelettel megkérem, ne szövegeljenek diktatúráról, mert fogalmuk sincs arról, hogy konkrétan milyen is a totális elnyomatás. ?szintén kívánom: ne is tudják meg soha.

Mert ha abban élnének, nem vonulgathatnának az utcán, hanem bunkó rend?rök vernék össze ?ket, utána elzavarnák az iskolából, a munkahelyr?l valamennyit, és aki nem került börtönbe, állandó megfigyelés alá vennék, zaklatnák, terrorizálnák, hogy eszébe ne jusson még egyszer különvéleményt mondani. Szerintem ez a diktatúra, tisztelt tüntet?k, nem az, ami ellen bohóckodtok itt hatszázán.

Borítókép: A kommunisták hosszú évtizedek alatt különféle közösségi praktikákkal elaltatták a társadalmat: senki nem találta különösnek, hogy vörös zászlót lenget május 1-jén, szovjet himnuszt hallgat iskolában, munkahelyi ünnepeken, keresztel? helyett névadózik, ha pedig felível? karrierre vágyik, zokszó nélkül belép az MSZMP-be (Forrás: Fortepan)

Szentesi-Zöldi László - www.magyar nemzet.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD

A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
